

SZKIC ANALITYCZNY

SAFE

POTRZEBNE WYDATKI
ŹŁE FINANSOWANE

CENTRUM ANALIZ
INSTYTUTU SUWERENNEJ

SAFE

POTRZEBNE WYDATKI
ŻŁE FINANSOWANE

SZKIC ANALITYCZNY

ZESPÓŁ POD KIERUNKIEM
PAWŁA LEWANDOWSKIEGO
WSPÓŁAUTORZY ZASTRZEGLI ANONIMOWOŚĆ

GRAFIKA, SKŁAD I PROJEKT OKŁADKI
Julia Dąbrowska

WYDAWCA
Instytut Suwerennej
ul. Wołyńska 23 lok. 1
15-208 Białystok

Białystok 2026

SPIS TREŚCI

WSTĘP | 2

GŁÓWNE WNIOSKI | 4

CZYM JEST A CZYM NIE JEST SAFE? | 6

**CO MOŻEMY KUPIĆ ZA ŚRODKI
Z POŻYCZKI W RAMACH SAFE? | 10**

WARUNKI INSTRUMENTU SAFE | 13

SAFE A SPRAWA POLSKA | 15

KWOTA | 15

**OPROCENTOWANIE I KOSZTY,
KTÓRYCH NIE ZNAMY | 16**

**PŁATNOŚCI I REFINANSOWANIE FINANSOWANIA
SAFE PRZEZ BGK | 17**

POŻYCZANIE W OBCEJ WALUCIE | 19

PODSUMOWANIE | 21

BIBLIOGRAFIA | 23

O WYDAWCY | 25

SAFE

POTRZEBNE WYDATKI ŹLE FINANSOWANE

WSTĘP

Burza medialna, która rozpętała się po ogłoszeniu przez prezydenta Karola Nawrockiego weta do ustawy mającej umożliwić Polsce skorzystanie z unijnego instrumentu finansowego zwanego SAFE, spowodowała pojawienie się olbrzymiej ilości dezinformacji. Mainstremowe media wydały wyrok na prezydenta, oskarżając go o działanie na szkodę wojska, Unii Europejskiej i Polski. Brak syntetycznego omówienia dokumentu, który stał się podstawą wzmożonej dyskusji, a którego nikt nie czytał, skłonił Instytut Suwerennej do przyjrzenia się sprawie, a wnioski z tego spojrzenia niniejszym przedkładamy życzliwemu czytelnikowi.

Raport przedstawia analizę instrumentu SAFE (Security Action for Europe) - nowego mechanizmu finansowego Unii Europejskiej, którego celem ma być wsparcie inwestycji w europejski przemysł obronny poprzez udzielanie państwom członkowskim długoterminowych, oprocentowanych pożyczek. Analiza obejmuje zarówno konstrukcję prawną i finansową instrumentu, jak i jego konsekwencje polityczne, fiskalne oraz gospodarcze dla Polski.

W dokumencie omówiono m.in. zasady funkcjonowania SAFE, warunki udzielania i rozliczania pożyczek, zakres kontroli Komisji Europejskiej, a także wpływ instrumentu na poziom wspólnego zadłużenia UE oraz na przyszłe zasoby własne budżetu Unii. Szczególną uwagę poświęcono polskiemu wnioskowi o pożyczkę w wysokości 43,73 mld EUR, największą spośród wszystkich państw członkowskich oraz planowanym kierunkom wydatkowania tych środków.

Przedstawiono również zestawienie zakupów planowanych w ramach SAFE, udział polskiego przemysłu w realizacji projektów, a także kwestie związane z przeznaczeniem części środków na wsparcie Ukrainy. W dokumencie przeanalizowano ponadto ryzyka związane z zaciąganiem długu w walucie obcej, wpływ instrumentu na przejrzystość finansów publicznych oraz potencjalne skutki dla budżetu państwa w perspektywie wieloletniej.

W tym opracowaniu nie jest oceniana zgodność z prawem zawetowanej ustawy i samego mechanizmu, czy zasadność weta prezydenta. Patrzymy wyłącznie na substancję. Celem opracowania jest przedstawienie pełnego obrazu funkcjonowania instrumentu SAFE oraz jego konsekwencji dla Polski – zarówno w wymiarze finansowym, jak i politycznym – przy jednoczesnym uporządkowaniu dostępnych informacji i wskazaniu obszarów wymagających dalszego doprecyzowania przez rząd.

Paweł Lewandowski

GŁÓWNE WNIOSKI

Instrument SAFE to nie „europejskie pieniądze na wojsko”, lecz największa w historii Polski pożyczka zaciągana w obcej walucie, obwarowana mechanizmami kontroli, które Komisja Europejska może stosować przez niemal pół wieku. SAFE nie jest dotacją, nie jest bezzwrotnym wsparciem i nie jest „prezenterem dla Polski”. To oprocentowany dług, który polscy podatnicy będą spłacać do lat 70. XXI wieku.

Polska jako jedyne państwo UE wystąpiła o tak gigantyczną kwotę 43,73 mld EUR, czyli prawie 30% całego instrumentu, więcej niż Francja i Włochy razem. Nie przedstawiono żadnego uzasadnienia, dlaczego Polska zadłuża się na taką skalę, i to w walucie EUR, wbrew własnej strategii ograniczania długu walutowego.

SAFE daje Komisji Europejskiej bezprecedensową kontrolę nad wydatkowaniem środków, w tym możliwość:

- wstrzymania wypłat,
- żądania wcześniejszej spłaty,
- stosowania mechanizmu warunkowości (praworządność),
- ingerowania w harmonogram i zakres zakupów.

Każda transza wymaga osobnego wniosku, który Komisja może zaakceptować lub odrzucić. Oznacza to, że przez 45 lat Polska będzie funkcjonować pod stałą oceną KE, a dostęp do środków może być blokowany z powodów politycznych, tak jak miało to miejsce w przypadku Węgier.

Pożyczka SAFE jest udzielana na warunkach, których rząd nie ujawnił. Nie znamy:

- pełnego oprocentowania,
- prowizji,
- mechanizmu indeksacji,
- sposobu przenoszenia zmiennego kosztu długu UE na Polskę.

Rząd operuje liczbą „3%”, podczas gdy obligacje UE są emitowane z rentownością 3,25–3,37%. Ta różnica oznacza dziesiątki miliardów złotych dodatkowych kosztów w horyzoncie 45 lat.

Co więcej, **SAFE nie zwiększa realnych zdolności obronnych Polski** w takim stopniu, jak sugeruje rząd. Z wypowiedzi przedstawicieli BGK wynika, że około 130 mld PLN ma zostać przeznaczona na refinansowanie już podpisanych kontraktów, czyli na zakupy, które i tak miały zostać sfinansowane z budżetu MON lub FWSZ. SAFE nie przyspiesza więc modernizacji armii, lecz zmienia źródło finansowania na bardziej ryzykowne i mniej przejrzyste.

Dodatkowo:

- ok. 9 mld PLN ma zostać przeznaczona na zakupy dla Ukrainy,
- ok. 16 mld PLN na samoloty MRTT od Airbusa,
- udział polskiego przemysłu jest niejasny (80–89%), co oznacza różnicę rzędu 18 mld PLN.

Pożyczka zostanie zaciągnięta przez BGK, co pozwoli rządowi ukryć ją poza oficjalnym długiem Skarbu Państwa, choć faktyczne zobowiązanie pozostanie po stronie podatników. To zabieg księgowy, który ogranicza przejrzystość finansów publicznych.

SAFE zwiększa wspólne zadłużenie UE o kolejne 150 mld EUR i wzmacnia rolę Komisji Europejskiej kosztem państw członkowskich. To krok w stronę cichej federalizacji finansowej, realizowanej poprzez budżet i wspólny dług.

Wniosek jest jednoznaczny: **SAFE to kosztowny, ryzykowny i politycznie obciążający instrument, który wiąże Polskę z Komisją Europejską na 45 lat, zwiększa zadłużenie w obcej walucie, ogranicza suwerenność decyzyjną i nie daje gwarancji realnego zwiększenia zdolności obronnych.**

CZYM JEST A CZYM NIE JEST SAFE?

W przekazie medialnym często pojawia się narracja, że Unia Europejska „*chce dać Polsce 43,7 mld EUR na zbrojenia*”. To nieprawda. **SAFE nie jest programem dotacyjnym**, lecz kolejnym, po NextGenerationEU (KPO), instrumentem finansowym, w którym Komisja Europejska zaciąga na rynkach finansowych zobowiązania, czyli tzw. wspólny dług, poprzez emisję obligacji lub bonów, a następnie przekazuje pozyskane środki państwom członkowskim w formie pożyczek lub dotacji. W przypadku SAFE mówimy wyłącznie o pożyczkach.

Na podobnych zasadach powstał instrument SURE, przeznaczony na finansowanie miejsc pracy w państwach członkowskich (100 mld EUR), a także ostatnia pożyczka dla Ukrainy w wysokości 90 mld EUR.

W tym miejscu pojawia się kwestia zgody na zaciąganie przez Unię wspólnego długu. Początkowo takie rozwiązanie miało być stosowane wyłącznie w sytuacjach nadzwyczajnych, na podstawie art. 122 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE)¹. Z tego przepisu skorzystano w 2020 roku podczas pandemii COVID-19, tworząc instrument NextGenerationEU (KPO) i po raz pierwszy zgadzając się na zaciągnięcie przez Unię wspólnego długu.

O ile początkowo zaciągnięcie wspólnego długu wymagało jednomyślnej zgody wszystkich państw członkowskich, to przy pożyczce dla Ukrainy, której sprzeciwili się Węgry, Czechy i Słowacja, Komisja Europejska zastosowała art. 20 Traktatu o Unii Europejskiej. Przepis ten umożliwia grupie państw podjęcie tzw. wzmocnionej współpracy z wykorzystaniem instytucji unijnych w celu realizacji celów Unii, ochrony jej interesów oraz pogłębiania integracji.

¹ Wersja skonsolidowana Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX%3A12008E122%3APL%3AHTML> (dostęp 20.03.2026);

Obecnie łączne zadłużenie Unii wynosi około 784,06 mld euro². Wszystkie pożyczki zaciągane przez Unię są gwarantowane budżetem UE, a wpłaty do tego budżetu stanowią obowiązek każdego państwa członkowskiego. Innymi słowy, Komisja Europejska emitując obligacje zabezpiecza ich spłatę przyszłymi wpłatami państw członkowskich. W przypadku Polski kwota pożyczona z Unii Europejskiej w ramach dwóch instrumentów, NextGenerationEU (KPO) oraz SURE, osiągnęła na koniec 2025 r. 121,5 mld PLN³.

W tym miejscu musimy zrobić małą dygresję. Do mniej więcej 2020 roku budżet Unii oscylował na poziomie około 1% Dochodu Narodowego Brutto (tj. Produktu Krajowego Brutto (PKB) powiększonego o dochody netto z tytułu własności i pracy za granicą) wszystkich państw członkowskich. Czyli mniej więcej z każdych wytworzonych 100 EUR w EU ok 1 EUR przechodziło przez budżet EU i było w gestii Komisji Europejskiej.

Wprowadzenie instrumentu NextGenerationEU i zaciągnięcie wspólnego długu w 2020 roku zwiększyło udział budżetu UE w DNB państw członkowskich do 1,7%. Wspólny dług generuje koszty jego obsługi, dlatego Komisja Europejska poszukuje dodatkowych źródeł dochodów poprzez rozszerzanie tzw. zasobów własnych UE, czyli wpływów innych niż składki członkowskie. Już dziś środki pochodzące z zasobów własnych stanowią znaczącą część budżetu Unii. Przykładowo, w styczniu 2006 r. Polska wpłaciła do budżetu UE 831,4 mln EUR, z czego 546 mln EUR (66%) stanowiła składka oparta na DNB, a 285 mln EUR (33%) pochodziło właśnie z zasobów własnych UE⁴.

Nowe tzw. zasoby własne, przedstawione w projekcie wieloletnich ram finansowych UE na lata 2028–2034, mają przynieść około 58–58,5 mld euro rocznie (ok. 400 mld euro w całym okresie). Do nowych lub zmodyfikowanych źródeł dochodów zaliczają się m.in.:

- zasoby z systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) – ok. 9,6 mld euro rocznie,
- mechanizm CBAM (opłata emisyjna na granicach) – ok. 1,4 mld euro rocznie,
- opłata od niezebranych elektroodpadów – ok. 15 mld euro rocznie,
- akcyza tytoniowa (TEDOR) – ok. 11,2 mld euro rocznie,
- wkład przedsiębiorstw (CORE) od firm o przychodach netto powyżej 100 mln euro – ok. 6,8 mld euro rocznie.

² European Commission, Press release: EU borrowing operations, 2026, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_26_589, (dostęp 20.03.2026);

³ Tablica 5. Zadłużenie Skarbu Państwa w układzie podmiotowym (w mln zł) w: Ministerstwo Finansów, Zadłużenie Skarbu Państwa. Biuletyn miesięczny 12/2025.

⁴ Zestawienie transferów finansowych Polska – Budżet UE (w EUR), <https://www.gov.pl/attachment/79fa6d91-06dd-4c4f-8c8c-2020a82c2844> (dostęp 20.03.2026).

SAFE jako kolejny program oparty na wspólnym dźługu, zwiększy zadłuzenie Unii o dodatkowe 150 mld euro, a tym samym podniesie koszty jego obsługi obciężające budżet UE. To z kolei będzie wymuszało na Komisji Europejskiej poszukiwanie i wprowadzanie kolejnych źródeł dochodu. W efekcie udział budżetu Unii w PKB oraz w budżetach państw członkowskich będzie stopniowo rósł, a wraz z nim, rola i pozycja Komisji Europejskiej. Jest to proces mało widoczny, nieformalny, ale konsekwentnie prowadzący do stopniowej federalizacji Unii poprzez mechanizmy budżetowe.

Zgoda na SAFE to decyzja polityczna oznaczająca akceptację dalszego powiększenia wspólnego dźługu Unii (spłacanego przez państwa członkowskie), przekazanie Komisji Europejskiej kontroli nad dystrybucją i nadzorem nad wydatkowaniem środków oraz zgodę na przyszłe zwiększenie budżetu UE i roli Komisji.

Zainteresowanie pożyczką SAFE zgłosiło 19 państw, na łączną kwotę 147,5 mld euro, czyli niemal całą dostępną pulę 150 mld euro.

Tabela 1 przedstawia plan wydatkowania środków zaakceptowany przez Komisję Europejską. Tabela 2. Pokazuje jeszcze trzy kraje, oczekujące na akceptację swojego udziału w SAFE wraz z kwotami planowanych pożyczek (strona 9).

Tabela 1 Zaakceptowana kwota pożyczki w podziale na kraje

Lp.	Państwo członkowskie	Maksymalna Kwota pożyczki (EUR)
1	Polska	43 734 100 805
2	Rumunia	16 680 055 394
3	Włochy	14 900 000 000
4	Belgia	8 340 027 698
5	Litwa	6 375 487 000
6	Portugalia	5 841 179 332
7	Łotwa	3 497 870 000
8	Bułgaria	3 261 700 000
9	Estonia	2 343 897 000
10	Słowacja	2 316 674 361
11	Chorwacja	1 700 000 000
12	Cypr	1 181 503 924
13	Finlandia	1 000 000 000
14	Hiszpania	1 000 000 000
15	Grecja	787 669 283
16	Dania	46 796 822
	Suma	113 006 961 619

Tabela 2 Oczekująca na akceptację KE kwota pożyczki w podziale na kraje

Lp.	Państwo członkowskie	Maksymalna kwota pożyczki (EUR)
1	Czechy	2 060 000 000
2	Francja	16 216 720 524
3	Węgry	16 216 720 524
	suma	34 493 441 048

Dane aktualne na dzień 15 maja 2024 r.

Jak widać udział Polski w łącznej puli 147,5 mld EUR pożyczanych środków jest najwyższy i wynosi 43,7 mld EUR, czyli aż 29,7%. Dlaczego Polska zawnioskowała o tak wysoką kwotę, prawie 3 krotnie wyższą niż np. Francja czy Włochy, a dodatkowo w obcej walucie nie wiemy.

W przypadku Węgier akceptacja ich planu została wstrzymana przez Komisję Europejską właśnie na podstawie wspomnianego Rozporządzenia o Warunkowości (Rozporządzenie UE, Euratom) 2020/2092 z 16 grudnia 2020) a postowie Parlamentu nie kryją, że ma to związek z nadchodzącymi na Węgrzech wyborami.

CO MOŻEMY KUPIĆ ZA ŚRODKI Z POŻYCZKI W RAMACH SAFE?

Pożyczkami SAFE mogą być finansowane zakupy sprzętu wojskowego oraz produktów przemysłu obronnego, podzielonych na dwie kategorie:

- **kategoria pierwsza:** amunicja i pociski raketowe; systemy artyleryjskie, w tym zdolności do precyzyjnych, dalekosiężnych uderzeń; zdolności w zakresie walki naziemnej wraz z systemami wsparcia, w tym wyposażenie żołnierzy i broń piechoty; małe drony (klasa NATO 1) oraz powiązane systemy antydronowe; ochrona infrastruktury krytycznej; cyberbezpieczeństwo; mobilność wojskowa, w tym kontrmobilność;
- **kategoria druga:** systemy obrony przeciwlotniczej i przeciwraketowej; morskie zdolności nawodne i podwodne; drony inne niż małe (klasy NATO 2 i 3) oraz powiązane systemy antydronowe; zdolności warunkujące potencjał sił, takie jak strategiczny transport powietrzny, tankowanie w powietrzu, systemy C4ISTAR; zasoby i usługi kosmiczne; ochrona aktywów kosmicznych; sztuczna inteligencja i walka elektroniczna.

⁵ Zamrożone miliardy i wątpliwa spółka. Bruksela i Budapeszt w trybie oczekiwania, https://wydarzenia.interia.pl/zagranica/news-zamrozone-miliardy-i-watpliwa-spolka-bruksela-i-budapeszt-w,nld,22641935#google_vignette (dostęp 21.03.2026).

Rozporządzenie dotyczące SAFE wprowadza wymóg, aby w obu kategoriach nie więcej niż 35% kosztów komponentów pochodziło spoza Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EFTA) lub Ukrainy. Produkty z kategorii drugiej muszą dodatkowo spełniać bardziej rygorystyczne kryteria, w tym wymóg posiadania przez wykonawcę pełnej zdolności do projektowania, modyfikowania i rozwijania wyposażenia (design authority) bez ograniczeń nakładanych przez podmioty spoza UE.

Zamówienie może być realizowane przez jedno państwo członkowskie, o ile umowa została podpisana najpóźniej do 30 maja 2026 r. Może być również realizowane w formule „współpracy”, tj. przez państwo korzystające z pomocy SAFE wraz z innym państwem członkowskim, państwem EFTA należącym do EOG lub Ukrainą. Decyzje wykonawcze dotyczące takich zamówień muszą zostać przyjęte do 30 czerwca 2027 r.

Wszystkie środki muszą zostać zaangażowane w projekty i umowy do końca 2030 r., jest to ostateczny termin realizacji inwestycji w ramach SAFE. Po tej dacie nie będzie możliwe zatwierdzanie nowych wypłat.

Na stronach rządowych dostępne jest ogólne zestawienie kategorii sprzętu, który polski rząd planuje zakupić w ramach pożyczki SAFE.

Tabela 3 Zestawienie kategorii sprzętu wojskowego kupowanego przez Polskę z pożyczki SAFE

Zestawienie zakupów SAFE⁶	mld PLN	udział %
Systemy artyleryjskie	47,6	28%
Obronę przeciwlotniczą i przeciwrakietową, systemy bezzałogowe i antydronowe	44,2	26%
Walka naziemna i systemy wsparcia	32,3	19%
Amunicję i pociski raketowe	23,8	14%
Strategiczny transport powietrzny i zasoby kosmiczne	13,6	8%
Cyberbezpieczeństwo i rozwiązania AI	5,1	3%
Bezpieczny Bałtyk	3,4	2%
Razem:	170	100%

⁶ KPRM, Nowe zdolności Wojska Polskiego dzięki programowi SAFE - lista zadań, <https://www.gov.pl/web/premier/nowe-zdolnosc-i-wojska-polskiego-dzieki-programowi-safe---lista-zadan#:~:text=Polska%20otrzyma%20ponad%2043%2C7%20mld%20euro%20z,SAFE%20%2D%20najwi%C4%99cej%20spo%C5%9B%C5%9Brd%20wszystkich%20pa%C5%9Bstw%20cz%C5%9Bnkowskich> (dostęp. 20.03.2026);

W powyższym zestawieniu przedstawiono ogólną kwotę 170 mld PLN. Ponieważ łączna wartość pożyczki wynosi ok. 186 mld PLN, pozostaje około 16 mld PLN. Z wywiadu udzielonego przez minister Sobkowiak wynika, że środki te mają zostać przeznaczone na zakup wielozadaniowych samolotów transportowo-tankujących od Airbusa⁷.

Kwestia udziału polskiego przemysłu w pozostałych zakupach pozostaje niejednoznaczna. Nawet wewnątrz rządu pojawiają się rozbieżne informacje. Komunikat Centrum Informacyjnego Rządu wskazuje na 89% udziału, natomiast minister Tomczyk w wywiadzie podaje ostrożniejszy szacunek, mówiąc o przedziale 80–90% środków z pożyczki SAFE, które mają trafić do polskiego przemysłu. Różnica między 80% a 89% to ok. 18 mld PLN, co stanowi istotną rozbieżność. Dodatkowo pojawia się pytanie, jak definiować „polski podmiot”, czy jako firmę z polskimi udziałowcami, czy jedynie zarejestrowaną w Polsce.

Pozostaje również kwestia wsparcia Ukrainy. Minister Sobkowiak stwierdziła, że w programie SAFE na współpracę z Ukrainą zdecydowało się 15 państw, w tym Polska, a w naszym przypadku będą to głównie zakupy dla Ukrainy. Szacuje się, że wyniosą one 4–5% polskiej puli.

Oznacza to, że z kwoty 187 mld PLN około 5%, czyli ok. 9 mld PLN, może zostać przeznaczony na zakup sprzętu dla Ukrainy. Nie wiadomo jednak, czy będzie to forma darowizny.

⁷ G. Lesicki, Awantura o miliardy na zbrojenia. Odpowiadamy na wszystkie pytania ws. SAFE, <https://www.wnp.pl/bezpieczenstwo/awantura-o-miliardy-na-zbrojenia-odpowiadamy-na-wszystkie-pytania-ws-safe,1032155.html> (dostęp 20.03.2026).

WARUNKI INSTRUMENTU SAFE

Rozporządzenie Rady (UE) 2025/1106 z dnia 27 maja 2025 r. upoważniło Komisję Europejską, działającą w imieniu Unii, do zaciągania pożyczek na rynkach kapitałowych lub u instytucji finansowych. Dokument określa maksymalną kwotę 150 mld EUR, którą Komisja może pozyskać, a następnie przekazać zainteresowanym państwom członkowskim w formie oprocentowanych pożyczek. Rozporządzenie precyzuje również warunki, jakie musi spełnić państwo członkowskie, aby otrzymać pożyczkę oraz rozliczać jej kolejne transze.

Najważniejsze regulacje obejmują:

- Maksymalny okres pożyczki wynosi 45 lat, z możliwością zastosowania 10-letniej karencji w spłacie kapitału.
- Aby uzyskać pożyczkę, państwo członkowskie musi przedłożyć Komisji wniosek o pomoc finansową oraz plan inwestycji w europejski przemysł obronny.
- Po akceptacji wniosku Komisja zawiera z państwem członkowskim umowę pożyczki oraz porozumienia operacyjne.
 - Umowa pożyczki określa m.in. wysokość zaliczki do 15% wartości pożyczki oraz zasady jej rozliczania.
 - Porozumienia operacyjne definiują powiązanie między realizacją planu, a wypłatą środków, w tym harmonogram wypłat oraz, gdy to konieczne, roczne limity.
- Okres dostępności pożyczki (czas, w którym można zatwierdzać płatności) upływa 31 grudnia 2030 r.
- Płatności są dokonywane w ratach, zależnie od dostępności środków. Każda rata może być wypłacona jednorazowo lub w kilku transzach.
- Państwo członkowskie może składać maksymalnie dwa wnioski o płatność rocznie, przedstawiając uzasadnienie oraz dowody postępów w realizacji planu.
- Państwa korzystające z instrumentu SAFE muszą zapewnić widoczne oznaczenie finansowania ze środków UE, w tym, gdy właściwe, umieszczenie symbolu Unii i oświadczenia: „*sfinansowane ze środków Unii Europejskiej – SAFE*”.

- Komisja otrzymuje szerokie instrumenty kontrolne, w tym możliwość wstrzymania wypłat lub żądania wcześniejszej spłaty:
 - Punkt 35 preambuły odwołuje się do Rozporządzenia o Warunkowości (UE, Euratom 2020/2092), stosowanego m.in. przy blokadzie środków z KPO.
 - Art. 10 ust. 2 przewiduje, że umowa pożyczki będzie oparta na art. 223 rozporządzenia finansowego (2024/2509), który daje Unii prawo żądania wcześniejszej spłaty w przypadku nadużyć, korupcji lub naruszenia interesów finansowych UE, a także nakłada na państwo obowiązek pokrycia wszystkich kosztów poniesionych przez Unię.
 - Art. 12 określa procedurę oceny wniosków o płatność, w przypadku negatywnej oceny Komisja może zawiesić wypłatę całości lub części środków.
 - Art. 14 wymaga, aby umowa pożyczki zawierała postanowienia dotyczące kontroli i audytu, zgodnie z art. 223 ust. 4 rozporządzenia finansowego.

Podsumowując, w ramach instrumentu SAFE państwo członkowskie może otrzymać pożyczkę od Komisji Europejskiej na podstawie przedłożonego i zaakceptowanego planu zakupu sprzętu. Pożyczka będzie udzielona w walucie EUR, na podstawie umowy pożyczki oraz porozumienia operacyjnego zawartego między państwem a Komisją. Treść tych dokumentów, w przypadku Polski, nie została dotąd ujawniona.

Pożyczka może zostać udzielona na okres do 45 lat, z 10-letnią karencją w spłacie kapitału i będzie wypłacana w transzach: najpierw w formie 15% zaliczki, a następnie w transzach wypłacanych dwa razy w roku, maksymalnie do końca 2030 r. Każda transza wymaga odrębnego wniosku, który Komisja może zaakceptować lub odrzucić.

Państwo musi zaakceptować mechanizmy kontrolne, które mogą skutkować koniecznością wcześniejszej spłaty całości lub części środków. Kontrola obejmuje nie tylko prawidłowość wydatkowania, lecz także szeroko interpretowany mechanizm warunkowości, umożliwiający wstrzymanie wypłat w przypadku uznania, że doszło do naruszenia zasad państwa prawnego.

Wszystkie te warunki, nieobecne przy finansowaniu długu krajowego poprzez emisję bonów lub obligacji, dotyczą oprocentowanej pożyczki, a nie grantów czy dotacji. Jest to zobowiązanie, które polski podatnik będzie spłacał przez kolejne 45 lat. Pożyczka ta, określana w rozporządzeniu jako „pomoc finansowa”, umożliwia Komisji stosowanie mechanizmów kontroli i warunkowości przez cały okres spłaty, czyli niemal pół wieku.

Dodatkowo, mimo że pożyczkę spłaca polski podatnik, zgodnie z art. 22 rozporządzenia każda jednostka sprzętu zakupiona z tych środków musi być oznaczona informacją: „*sfinansowane ze środków Unii Europejskiej – SAFE*”.

SAFE A SPRAWA POLSKA

KWOTA

Polska zamierza pożyczyć z SAFE 43,7 mld EUR, co przy kursie 4,26 EUR/PLN daje ok. 186 mld PLN. Nie jest to jednak jednorazowa wypłata, lecz środki przekazywane w transzach do 2030 r. Zakładając równomierny rozkład płatności, oznacza to ok. 8,7 mld EUR rocznie, czyli ok. 43 mld PLN.

Niestety, nie znamy żadnych szczegółów umowy pożyczki, którą rząd zamierza zawrzeć z Komisją Europejską. Wiadomo jedynie, że Polska otrzyma początkowo 15% zaliczki, ok. 6,5 mld EUR, jeszcze w tym roku. Harmonogram i wysokość kolejnych transz pozostają nieznane opinii publicznej.

Kwota 186 mld PLN robi wrażenie, ale rozłożona na pięć lat daje średnio 43 mld PLN rocznie, co w kontekście wydatków obronnych, nie jest wartością przełomową. Dla porównania: budżet MON na 2026 r. wynosi 124,8 mld PLN, a wydatki Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych ok. 79,5 mld PLN, co łącznie daje ponad 200 mld PLN. Środki z SAFE stanowią więc ok. 20% dodatkowych środków rocznie względem już zaplanowanych wydatków.

Zestawienie środków z SAFE z budżetem MON prowadzi do interesującej obserwacji: wydatki majątkowe MON na 2026 r. wynoszą 42,1 mld PLN, a średnia roczna kwota z SAFE to 43 mld PLN, niemal identyczna wartość. Rodzi to pytanie, czy zakupy finansowane z SAFE będą realizowane obok planowanych zakupów MON, czy zamiast nich. Czy możliwy jest scenariusz, w którym wydamy 43 mld PLN z SAFE, a środki w budżecie MON pozostaną niewykorzystane?

Rząd nie przedstawił szczegółów dotyczących planowanych zakupów, nie znamy kwot, harmonogramów, wykonawców ani kalendarza wydatkowania. Pewne informacje ujawniła jedynie minister Sobkowiak-Czarnecka, która na pytanie o skalę refinansowania kontraktów odpowiedziała:

„Polscy urzędnicy szacują, że będzie to około 130 miliardów złotych, czyli około trzech czwartych wszystkich dostępnych środków. Dotyczy to umów zawartych od końca maja 2025 roku do końca maja 2026 r., czyli w ciągu roku obowiązywania unijnego rozporządzenia w sprawie SAFE.”

W świetle tej wypowiedzi pojawia się pytanie, czy chodzi o umowy, które i tak zostały zawarte zgodnie z planem wydatków MON lub FWSZ, a teraz mają być jedynie „przepisane” do finansowania z SAFE. Wydaje się to potwierdzać wypowiedź wiceprezes BGK z 5 stycznia 2026 r.⁸:

„Jeśli w 2025 roku można było zapłacić z pieniędzy podatników, ale była pewność, że w 2026 roku to będzie finansowane z tańszego instrumentu SAFE, to racjonalnie było poczekać.”

Abstrahując od tego, czy SAFE jest tańszym instrumentem, ze słów pani prezes wynikają dwa wnioski:

1. Zakupy uzbrojenia nie są dla rządu aż tak pilne, skoro można było odłożyć płatności o rok.
2. SAFE finansuje w dużej mierze to, co i tak mieliśmy kupić, zmienia się jedynie źródło finansowania, a nie zakres modernizacji.

OPROCENTOWANIE I KOSZTY, KTÓRYCH NIE ZNAMY

Niestety, nie znamy treści ani szczegółów umowy pożyczki oraz porozumienia operacyjnego, które mają zostać zawarte między polskim rządem a Komisją Europejską, a to właśnie te dokumenty będą decydować o całkowitym koszcie pożyczki.

Nie wiemy, czy pożyczka, poza oprocentowaniem, będzie zawierała dodatkowe prowizje ani czy oprocentowanie będzie stałe, zmienne, czy powiązane z określonym instrumentem bazowym. Wypowiedzi przedstawicieli rządu są w tej kwestii nieprecyzyjne. Minister Sobkowiak stwierdziła w wywiadzie, że „oprocentowanie pożyczki w ramach programu wynosi 3 procent i jest wprost powiązane z wartością obligacji unijnych”⁹. Jak wyjaśniła: „Komisja pożycza jako Unia Europejska pieniądze na rynku i potem pożyczka je nam. W związku z tym to jest wprost powiązane z wartością obligacji unijnych”.

Tymczasem ostatnie aukcje obligacji UE wskazują na oprocentowanie w przedziale 3,25–3,37% dla papierów 10-letnich. Różnica między 3% a 3,37% może wydawać się niewielka, ale w horyzoncie 45 lat oznacza to ok. 18 mld PLN dodatkowych odsetek.

⁸ G. Osiecki, Miliardy ze specjalnego funduszu wydane na zbrojenia. Znamy liczby (wywiad), <https://www.money.pl/gospodarka/miliardy-ze-specjalnego-funduszu-wydane-na-zbrojenia-znamy-liczby-7239107160284128a.html> (dostęp 21.03.2026).

⁹ Tajna lista zakupów armii. Rząd obiecuje ujawnić projekty SAFE "bez szczegółów technicznych", <https://www.bankier.pl/wiadomosc/Tajna-lista-zakupow-armii-Rzad-obecuje-ujawnic-projekty-SAFE-bez-szczegolow-technicznych-9083225.html> (dostęp 20.03.2026).

Warto również zwrócić uwagę na konstrukcję finansowania długu UE. Unia emituje obligacje o różnych terminach zapadalności, 3, 5, 7, 10, 15, 20, 25 i 30 lat, oraz bony krótkoterminowe. Oprocentowanie tych emisji zależy od sytuacji rynkowej, popytu inwestorów oraz decyzji Europejskiego Banku Centralnego dotyczących stóp procentowych. W praktyce oznacza to, że koszt finansowania długu UE jest zmienny w czasie.

Powstaje więc kluczowe pytanie: **w jaki sposób ten zmienny koszt finansowania zostanie przeniesiony na pożyczkę udzielaną Polsce na 45 lat?**

Kto poniesie ryzyko zmian stóp procentowych, Komisja Europejska czy państwo członkowskie?

Bez znajomości mechanizmu indeksacji nie sposób ocenić, czy pożyczka będzie dla Polski korzystna, czy wręcz przeciwnie.

Dlatego ujawnienie szczegółów umowy między Polską a Komisją Europejską jest absolutnie niezbędne, aby rzetelnie ocenić koszty i ryzyka związane z SAFE.

PŁATNOŚCI I REFINANSOWANIE FINANSOWANIA SAFE PRZEZ BGK

Więcej szczegółów na temat działania SAFE podała wiceprezes BGK Marta Postuła w przywołanym wcześniej wywiadzie:¹⁰

„Dodatkowo, jeśli kontrakt zostanie zaliczony do SAFE, ale potem się okaże, że nie zostanie zrealizowany do 2030 r., to oprócz tego, że w zamian będzie musiał być znaleziony inny, to ktoś będzie musiał pomóc w dokończeniu jego finansowania, ponieważ mówimy o projektach ważnych z punktu widzenia naszej obronności. I to jest naszą rolą - wykorzystując Fundusz Wsparcia Sił Zbrojnych, możemy być takim kołem ratunkowym.”

¹⁰ G. Osiecki, Miliardy ze specjalnego funduszu wydane na zbrojenia. Znamy liczby (wywiad), <https://www.money.pl/gospodarka/miliardy-ze-specjalnego-funduszu-wydane-na-zbrojenia-znamy-liczby-7239107160284128a.html> (dostęp 21.03.2026).

To, co powiedziała wiceprezes BGK, ma kluczowe znaczenie, ponieważ wynika z tego, że realizacja kontraktów finansowanych z SAFE musi zakończyć się do 2030 r. Powstaje więc pytanie: czy możliwa jest sytuacja, w której, przykładowo, PGZ zamiast 100 sztuk „Kraba” dostarczy do 2030 r. jedynie 50? W takim przypadku pozostałe 50 sztuk Polska musiałaby sfinansować samodzielnie albo zastąpić je innym sprzętem. Tylko jakim? Czy w takim scenariuszu dokupilibyśmy np. 50 sztuk niemieckiej PzH 2000? Jeśli rzeczywiście takie zapisy znajdują się w umowie, oznacza to ogromne ryzyko operacyjne i finansowe dla Polski.

Druga kwestia: kontrakty zbrojeniowe to projekty skomplikowane technologicznie, często obarczone opóźnieniami. Czy mamy rozumieć, że jeśli większość dostaw nie zmieści się w terminie, to staniemy przed wyborem: finansować je z własnych środków albo zamawiać inny sprzęt, który da się dostarczyć szybciej?

W tym samym wywiadzie wiceprezes BGK dodała:

„Komisja Europejska najpierw przekaże zaliczkę, ale potem kolejne płatności będą napływały po złożeniu wniosków. Dlatego, kiedy skończy się zaliczka, to w kolejnych okresach będziemy musieli refansować wydatki z SAFE. Z tego powodu mówimy o płynnościowym powiązaniu SAFE z Funduszem Wsparcia Sił Zbrojnych, żebyśmy do momentu zwrotu pieniędzy z Brukseli mogli finansować wydatki innym instrumentem”.

Dodała również:

„Komisja nam jasno powiedziała: w 2026 roku, jeśli wszystko pójdzie dobrze, dostaniemy zaliczkę, a potem możemy złożyć jesienią jeszcze jeden wniosek o płatność. W kolejnych latach będą dwa okienka na składanie wniosków: wiosną i jesienią”.

Z wypowiedzi wiceprezes BGK wynika więc, że Polska będzie musiała organizować dodatkowe finansowanie pomostowe, aby pokrywać wydatki między wypłatami kolejnych transz SAFE. Co jednak w sytuacji, gdy Komisja odrzuci wniosek o płatność, na przykład dlatego, że udział komponentów z UE w danym sprzęcie wyniósł 64%, a wymagane minimum to 65%? Czy wówczas Polska będzie musiała sfinansować zakup samodzielnie? Czy konieczne będzie zerwanie kontraktu?

To są kwestie, które powinny zostać jasno przedstawione opinii publicznej, zwłaszcza że mówimy o zamówieniach o łącznej wartości 187 mld PLN.

POŻYCZANIE W OBCEJ WALUCIE

SAFE to pożyczka udzielana w euro. W kwestii zaciągania długu w tej walucie pojawia się jednak duża rozbieżność w wypowiedziach przedstawicieli rządu. Z jednej strony premier i minister Sobkowiak przekonują, że pożyczka w wysokości 43,7 mld EUR nie wiąże się z istotnym ryzykiem. Z drugiej strony, jeśli sięgniemy do Biuletynu miesięcznego Ministerstwa Finansów 12/2025 – Zadłużenie Skarbu Państwa¹¹, znajdziemy tam następujący komentarz:

„W grudniu 2025 r. udział długu w walutach obcych w całym długu SP wyniósł 20,4%, co oznaczało wzrost o 0,4 pkt proc. m/m i spadek o 2,7 pkt proc. w porównaniu z końcem 2024 r. Wzrost udziału w grudniu był głównie wynikiem zaciągnięcia pożyczki z UE w ramach KPO. Strategia zarządzania długiem zakłada utrzymanie udziału długu w walutach obcych w długu SP poniżej 25%, z możliwością przejściowych odchyień wynikających z uwarunkowań rynkowych lub budżetowych”.

Na stronie 12 tego samego dokumentu czytamy:

„Zgodnie z założeniami strategii zarządzania długiem, podstawowym źródłem finansowania potrzeb pożyczkowych budżetu państwa jest rynek krajowy”.

Innymi słowy, strategia Ministerstwa Finansów zakłada utrzymanie udziału długu walutowego poniżej 25% oraz preferowanie finansowania krajowego w PLN. Tymczasem rząd występuje o pożyczkę w wysokości 43,7 mld EUR. Dług publiczny na koniec 2025 r. wyniósł 1 951 mld PLN, z czego 397 mld PLN stanowił dług walutowy (20,4%). Dodanie 187 mld PLN z SAFE oznaczałoby wzrost tej pozycji o ok. 50% i przekroczenie progu 25% (przy jednorazowej wypłacie udział długu walutowego wzrósłby do ok. 27%).

Dlaczego MF tak skrupulatnie ogranicza zadłużenie walutowe? Ponieważ w ten sposób zarządza ryzykiem kursowym. Gwałtowne osłabienie złotego wobec euro oznaczałoby wzrost kosztów obsługi pożyczki SAFE, wzrost długu publicznego oraz konieczność przeznaczenia większej części dochodów podatkowych na jego spłatę. A mówimy o bardzo dużej kwocie i okresie spłaty wynoszącym 45 lat.

¹¹ Ministerstwo Finansów, Zadłużenie Skarbu Państwa (na koniec stycznia 2026), <https://www.gov.pl/web/finanse/zadluzenie-skarbu-panstwa> (dostęp 21.03.2026).

Dlaczego MF preferuje dług krajowy? Powód jest prosty: odsetki od polskich obligacji kupowanych przez krajowych inwestorów pozostają w polskiej gospodarce, wracają jako inwestycje, depozyty lub konsumpcja. Odsetki od pożyczki SAFE trafią natomiast do inwestorów zagranicznych, którzy kupili obligacje UE, i nie mamy wpływu na to, gdzie te środki ostatecznie trafią.

W tym kontekście zaciąganie tak dużego zobowiązania w euro wydaje się sprzeczne ze strategią MF, ale tylko pozornie. Minister Sobkowiak wyjaśniła, że pożyczkobiorcą nie będzie Skarb Państwa, lecz BGK, ponieważ w przeciwnym razie pożyczka zwiększyłaby oficjalny *dług publiczny*¹². To rozwiązanie jest nieprzejrzyste i stoi w sprzeczności z rekomendacjami samego Ministerstwa Finansów.

W dokumencie MF z 2024 r. „*Stan polskich finansów publicznych 2016–2023. Biała księga – streszczenie*”¹³ w rozdziale VI czytamy:

„Istotne jest dążenie do odpowiedzialnego zarządzania długiem publicznym, a także zmniejszenie skali korzystania z funduszy pozabudżetowych”.

Tymczasem w zadłużeniu Skarbu Państwa nadal będziemy wykazywać 121 mld PLN długu wobec UE z KPO i SURE, natomiast dodatkowe 43,7 mld EUR z SAFE zostanie „ukryte” w BGK. Jak ma się to do deklarowanej naprawy finansów publicznych?

MF samo najlepiej podsumowało takie działania w Białej księdze z 2024 r.:

„Proceder wypychania coraz większej części wydatków z budżetu państwa do innych jednostek (głównie państwowych funduszy celowych lub funduszy w BGK) jest przejawem niegospodarności środkami publicznymi”.

Sytuację dodatkowo komplikuje fakt, że minister funduszy Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz podejmuje działania odwrotne, zmniejsza wykorzystanie pożyczek z KPO. W grudniu 2025 r. poinformowała:

„Polska zmniejsza pulę pożyczek z KPO o 20 mld zł. Te środki dotyczyły projektów, które mogą być finansowane komercyjnie. Pożyczka mniejsza o 20 mld zł to także mniejsze koszty jej obsługi”¹⁴.

¹² G. Osiecki, Miliardy ze specjalnego funduszu wydane na zbrojenia. Znamy liczby (wywiad), *Ministerstwo Finansów, Zadłużenie Skarbu Państwa (na koniec stycznia 2026)*, <https://www.gov.pl/web/finanse/zadluzenie-skarbu-panstwa> (dostęp 21.03.2026).

¹³ Ministerstwo Finansów, *Stan polskich finansów publicznych 2016-2023 biała księga*, s.18, <https://www.gov.pl/web/finanse/stan-polskich-finansow-publicznych-2016-2023-biala-ksiega2> (dostęp 20.03.2026);

¹⁴ G. Osiecki, T. Zółciak, Ministra ujawnia: Polska zmniejsza pulę pożyczek z KPO. Oto liczby (wywiad), <https://www.money.pl/gospodarka/ministra-ujawnia-polska-zmniejsza-pule-pozyczek-z-kpo-oto-liczby-7232334139288480a.html> (dostęp 20.03.2026).

Może się wydawać, że działania obu minister są sprzeczne, jedna zwiększa zadłużenie w euro, druga je zmniejsza. W rzeczywistości to pozorna sprzeczność: zadłużenie z KPO jest wykazywane w długu Skarbu Państwa, a SAFE, nie, ponieważ pożyczkę zaciąga BGK. Strategia MF przestaje mieć tu jakiegokolwiek znaczenie.

Niezależnie jednak od tego, gdzie pożyczka zostanie zaksięgowana, w długu Skarbu Państwa czy w BGK, to polski podatnik będzie ją spłacał przez kolejne dekady, ponosząc ryzyko kursowe i współfinansując zakupy sprzętu dla Ukrainy. A każda jednostka sprzętu zakupiona z tych środków będzie musiała być oznaczona naklejką „sfinansowane ze środków Unii Europejskiej – SAFE”.

PODSUMOWANIE

Instrument SAFE (Security Action for Europe) to unijny mechanizm pożyczkowy, w ramach którego Komisja Europejska zaciąga wspólny dług na rynkach finansowych i udziela państwom członkowskim oprocentowanych pożyczek na inwestycje w przemysł obronny. Polska wystąpiła o najwyższą kwotę spośród wszystkich państw, 43,73 mld EUR (ok. 186–187 mld PLN), co stanowi blisko 30% całej puli.

Pożyczka SAFE jest udzielana na maksymalnie 45 lat, z 10 letnią karencją kapitału i wiąże się z szerokimi mechanizmami kontroli, warunkowości oraz możliwością wstrzymania wypłat lub żądania wcześniejszej spłaty. Wszystkie środki muszą zostać zakontraktowane do końca 2030 r., a każda transza wymaga odrębnego wniosku i potwierdzenia postępów przez Komisję Europejską.

Polski plan zakupów obejmuje głównie systemy artyleryjskie, obronę przeciwlotniczą i przeciwrakietową, drony, zdolności walki naziemnej oraz amunicję. Około 4–5% środków (ok. 9 mld PLN) ma zostać przeznaczony na zakupy sprzętu dla Ukrainy. Część środków, ok. 16 mld PLN, ma zostać wykorzystana na zakup samolotów MRTT od Airbusa. Udział polskiego przemysłu w realizacji projektów szacowany jest na 80–90%, choć dane rządowe są niespójne.

Jeśli kontrakt finansowany pożyczką SAFE, nie zostanie zrealizowany do 2030 r., to oprócz tego, że w zamian będzie musiał być znaleziony inny, rząd będzie musiał pomóc w dokończeniu jego finansowania. SAFE zwiększa wspólne zadłużenie UE i będzie wymagał tworzenia nowych zasobów własnych budżetu Unii.

Pożyczka zostanie zaciągnięta przez BGK, co pozwoli rządowi nie wykazywać jej w długu Skarbu Państwa, choć faktyczne zobowiązanie pozostanie po stronie podatników.

Pożyczka jest w walucie EUR, co stoi w sprzeczności z dotychczasową strategią MF ograniczania zadłużenia walutowego. BGK będzie musiał organizować dodatkowe finansowanie na wydatki SAFE oraz ponieść jego koszty, aby zapewnić płatności pomiędzy wypłatami transz.

SAFE niesie istotne konsekwencje polityczne i fiskalne: wzrost wspólnego długu UE, większą centralizację kompetencji Komisji Europejskiej, długoterminowe obciążenie budżetu państwa oraz ryzyko ograniczenia przejrzystości finansów publicznych. Jednocześnie środki SAFE mogą znacząco zwiększyć tempo modernizacji Sił Zbrojnych RP, choć nie jest jasne, czy będą one dodatkiem do budżetu MON, czy zastąpią część krajowych wydatków.

BIBLIOGRAFIA

Akty prawne i dokumenty UE

1. Rozporządzenie Rady (UE) 2025/1106 z dnia 27 maja 2025 r. w sprawie ustanowienia instrumentu SAFE.
2. Rozporządzenie (UE, Euratom) 2020/2092 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie ogólnego systemu warunkowości w celu ochrony budżetu Unii.
3. Rozporządzenie finansowe (UE) 2024/2509, art. 223.
4. Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, art. 122.
Wersja skonsolidowana: <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX%3A12008E122%3APL%3AHTML> (dostęp: 20.03.2026).
5. Traktat o Unii Europejskiej, art. 20.

Dokumenty Komisji Europejskiej

6. European Commission, Press release: EU borrowing operations, 2026.
https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_26_589 (dostęp: 20.03.2026).
7. European Commission, EU debt securities data – Borrower & Investor Relations.
https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/eu-budget/eu-borrower-investor-relations/eu-debt-securities-data_en (dostęp: 20.03.2026).

Dokumenty rządowe RP i MF

8. Ministerstwo Finansów, Zadłużenie Skarbu Państwa. Biuletyn miesięczny 12/2025, Tablica 5.
9. Ministerstwo Finansów, Stan polskich finansów publicznych 2016–2023. Biała księga – streszczenie, Warszawa 2024.
10. KPRM, Nowe zdolności Wojska Polskiego dzięki programowi SAFE – lista zadań.
<https://www.gov.pl/web/premier/nowe-zdolnosci-wojska-polskiego-dzieki-programowi-safe-lista-zadan> (dostęp: 20.03.2026).
11. Ministerstwo Finansów, Zestawienie transferów finansowych Polska – Budżet UE, 2006.
<https://www.gov.pl/attachment/79fa6d91-06dd-4c4f-8c8c-2020a82c2844> (dostęp: 20.03.2026).

Artykuły prasowe i analizy

12. Lesicki G., Awantura o miliardy na zbrojenia. Odpowiadamy na wszystkie pytania ws. SAFE, wnp.pl.

<https://www.wnp.pl/bezpieczenstwo/awantura-o-miliardy-na-zbrojenia-odpowiadamy-na-wszystkie-pytania-ws-safe,1032155.html> (dostęp: 20.03.2026).

13. Zamrożone miliardy i wątpliwa spółka. Bruksela i Budapeszt w trybie oczekiwania, Interia.

<https://wydarzenia.interia.pl/zagranica/news-zamrozzone-miliardy-i-watpliwa-spolka-bruksela-i-budapeszt-w,nld,22641935> (dostęp: 21.03.2026).

Wywiady i wypowiedzi publiczne (z linkami)

14. Osiecki G., Miliardy ze specjalnego funduszu wydane na zbrojenia. Znamy liczby (wywiad z wiceprezes BGK), Money.pl, 5.01.2026.

<https://www.money.pl/gospodarka/miliardy-ze-specjalnego-funduszu-wydane-na-zbrojenia-znamy-liczby-7239107160284128a.html> (dostęp: 21.03.2026).

15. Tajna lista zakupów armii. Rząd obiecuje ujawnić projekty SAFE „bez szczegółów technicznych” (wywiad z minister Katarzyną Sobkowiak-Czarnecką), Bankier.pl.

<https://www.bankier.pl/wiadomosc/Tajna-lista-zakupow-armii-Rzad-obiecuje-ujawnic-projekty-SAFE-bez-szczegolow-technicznych-9083225.html> (dostęp: 20.03.2026).

16. Pełczyńska-Nałęcz K., Polska zmniejsza pulę pożyczek z KPO o 20 mld zł, Money.pl, grudzień 2025.

<https://www.money.pl/gospodarka/polska-zmniejsza-pule-pozyczek-z-kpo-o-20-mld-zl-6967895829477184a.html> (dostęp: 20.03.2026).

Dodatkowe źródła

17. EU bond syndication data, European Commission.

https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/eu-budget/eu-borrower-investor-relations/eu-debt-securities-data_en#eu-bond-syndicatio (dostęp: 20.03.2026).

O WYDAWCY

Instytut Suwerennej

Działając od 2011 roku, Instytut Suwerennej kształtuje postawy patriotyczne w oparciu o wartości chrześcijańskie i międzypokoleniową odpowiedzialność za Ojczyznę. Naszym celem jest budowanie silnej, nowoczesnej Polski poprzez pielęgnowanie tradycji i edukację, szczególnie na terenie Podlasia.

Obserwuj nasze działania:

- Instytut Suwerennej
- Myśl Suwerenna
- Podlaski Międzynarodowy Dom Spotkań
- Klub Myśli Suwerennej "Prestige"

Znajdziesz nas na:

Wesprzyj nas:

